

JØRN LIER
HORST
ZADNÍ POKOJ

krimi
SÉRIE
ODLOŽENÉ
PŘÍPADY

≡ KNIHA ZLIN

Zadní pokoj

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.knihazlin.cz
www.albatrosmedia.cz

 KNIHA ZLIN

Jørn Lier Horst
Zadní pokoj – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

thrill

JØRN LIER
HORST

ZADNÍ POKOJ

Přeložila Kateřina Křišťůvková

☰ KNIHA ZLIN

1

Bylo za tři minuty deset, pondělí 18. srpna.

Williama Wistinga uvedli do velké kanceláře. Vypadala jinak, než si představoval. Očekával masivní nábytek, kůži a mahagon. Místnost však byla zařízená jednoduše a prakticky. Dominoval jí psací stůl, na němž se ve vysokých hromadách vršily spisy. Kancelářská židle měla ošoupané područky. Kolem počítačového monitoru stály různě velké rámečky s rodinnými fotografiemi.

Dovnitř ho doprovodila stejná žena, která ho přijala v předpokoji. Ta na stolek u malé sedací soupravy také nachystala šálky, sklenice, džbán s vodou a konvici kávy.

Wisting mezitím hleděl z okna. Slunce už stálo vysoko a třída Karla Johana se pomalu zaplňovala lidmi.

Žena z předpokoje zvedla k hrudi prázdný servírovací tác, pokývla a s úsměvem kancelář opustila.

Wistinga sem povolali před necelými dvěma hodinami. S nejvyšším státním zástupcem se dosud nesetkal. Jednou si na semináři vyposlechl jeho příspěvek o kvalitách práce vyšetřovatelů, ale nikdy s ním osobně nemluvil ani ho s ním nikdo neseznámil.

Johan Olav Lyngh byl vysoký muž. Měl šedivé vlasy a hranatý obličej. Vrásky a ledově modré oči vyvolávaly dojem, že je nesmlouvavý.

„Posaďte se,“ pokynul rukou.

Wisting zaujal místo na pohovce u stěny.

„Dáte si kávu?“

„Ano, děkuji.“

Nejvyšší státní zástupce jim nalil. Ruka se mu chvěla – ne snad proto, že by byl nervózní nebo neklidný, třas nejspíš souvisel s věkem. Johan Olav Lyngh byl o deset let starší než

Wisting. Úřad nejvyššího státního zástupce zastával už jednadvacet let. V době, kdy veškeré dosavadní struktury u policie doznávaly změn, jako by představoval trvalé jistoty. Neobracel plášt podle pokynů poradců, kteří chtěli státní úřad řídit na základě podnikatelských principů.

„Děkuji vám, že jste dorazil i tak narychlo.“

Wisting zdvihl šálek a přikývl. Vůbec netušil, proč tu je, vyrozuměl však, že v nastávající promluvě půjde o nadmíru citlivé informace.

Nejvyšší státní zástupce si nalil vodu a napil se, jako by si potřeboval pročistit hlasivky.

„O víkendu zemřel Bernhard Clausen,“ začal.

Wistingovi se v neblahé předtuše sevřel žaludek. Bernhard Clausen byl penzionovaný poslanec za Stranu pracujících a v různých vládách zastával funkci ministra. Převážnou část letních měsíců trávil ve Stavern. V pátek se mu v jedné přístavní restauraci udělalo špatně. Přijela pro něj sanitka, ale v sobotu stranická kancelář oznámila, že ve svých osmašedesáti letech zemřel.

„Prý na zástavu srdce,“ opáčil Wisting. „Máte důvod tomu nevěřit?“

Nejvyšší státní zástupce zavrtěl hlavou.

„V nemocnici dostal další infarkt,“ odpověděl. „Během dneška bude provedena rutinní pitva, ale nic nenasvědčuje tomu, že by nešlo o přirozené úmrtí.“

Wisting se šálkem v ruce čekal na pokračování.

„Včera večer mi volal tajemník Strany pracujících,“ navázal nejvyšší státní zástupce. „V době Clausenovy smrti byl v nemocnici.“

Tajemníkem měl Jan Olav Lyngh na mysli Waltera Kroma.

„Clausenovi nezůstali po synově smrti žádní příbuzní, proto byl Krom uveden jako jeho nejbližší člověk. Převzal věci, které měl Clausen při příjezdu do nemocnice u sebe, mimo jiné také klíč od jeho chaty ve Stavern.“

Wisting věděl, kde se chata nachází. Poté, co se Clausen stal ministrem zahraničí, musela policie zajistit ostrahu objektu, stojícího na kraji chatové osady u vesničky Hummerbakken, která přísně vzato ležela blíž obci Helgeroa než městečku Stavern.

„Krom na tu chatu včera zajel, aby se přesvědčil, že okna jsou zavřená a dveře zamčené, ale také chtěl zjistit, jestli tam nejsou uloženy nějaké dokumenty s citlivými stranickými informacemi. Ačkoli byl Clausen v důchodu, spolupracoval s vedením strany jako poradce.“

Wisting si na pohovce poposedl.

„Co tam našel?“ zeptal se.

„Ta chata je stará a poměrně velká,“ pokračoval nejvyšší státní zástupce, jako by potřeboval čas, než se dostane k pointě. „Postavil ji v padesátých letech Clausenův tchán, a když se pak Clausen do rodiny přičlenil, pomohl ji tchánovi rozšířit, protože než vstoupil do politiky na plný úvazek, pracoval jako betonář se specializací na výrobu bednění a armování.“

Wisting přikývl. Bernhard Clausen patřil ke starým parťákům a jako jeden z mála ústředních politiků byl původním povoláním dělník. Zájem o politiku u něj vzbudila odbořová činnost.

„Chata byla postavená tak, aby v ní bylo dost místa pro velkou rodinu, děti i vnoučata. Celkem má šest pokojů.“

Nejvyšší státní zástupce si na šedivých oblekových kalhotách uhladil záhyb.

„Nejmenší pokoj, jen s jednou palandou, byl zamčený. Krom si odemkl. Na postelích stály vyrovnané lepenkové krabice. Nevím kolik. Krom se do nich podíval. Byly napěchované penězi. Bankovkami.“

Wisting se narovnal. Zatímco nejvyšší státní zástupce mluvil, napadalo ho leccos, ale tohle opravdu nečekal.

„Krabice s penězi?“ zopakoval. „Jakými? A kolik jich bylo?“

„Všechno zahraniční bankovky. Eura, libry a dolary. Odhadem až deset milionů celkem.“

Wisting otevřel ústa, avšak slova musel hledat.

„Deset milionů korun?“

Nejvyšší státní zástupce zavrtěl hlavou.

„Deset milionů v cizí měně,“ upřesnil.

Wistingovi prolétlo hlavou, že v norských korunách musí jít o desítky milionů.

„Kde se tam ty peníze vzaly?“ zeptal se.

Jan Olav Lyngh rozhodil pažemi a výrazem tváře dal najevo, že to je prostě záhada.

„Proto jsem si vás sem pozval,“ odpověděl pak. „Rád bych, abyste to zjistil.“

V místnosti se rozhostilo ticho. Wisting zalétl pohledem k oknu, za nímž byla vidět osloská katedrála.

„Jste místní, znáte okolí. Chata se nachází ve vašem policejním obvodu, navíc se na tu práci hodíte. Vyšetřování musí probíhat ve vší tichosti. Jedná se o nadmíru výbušnou záležitost. Bernhard Clausen zastával čtyři roky funkci ministra zahraničních věcí a byl také předsedou výboru pro obranu. Ve hře mohou být národní zájmy.“

Wisting se zamyslel nad tím, co to znamená. Clausen měl poslední slovo v záležitostech, které ovlivňovaly vztah Norska k cizím mocnostem.

„Požádal jsem vašeho nadřízeného, aby vás zprostil všech ostatních povinností, ale nesvěřil jsem mu, na čem budete pracovat,“ dodal nejvyšší státní zástupce a vstal. „Dostanete volnou ruku při výběru lidí i v otázce finanční. Jakékoli vaše požadavky budou laboratoře v Kriposu vyřizovat přednostně.“

Došel k psacímu stolu a zvedl z něj velkou obálku.

„Kde jsou ty peníze teď?“ zajímal se Wisting.

„Stále na té chatě,“ odpověděl nejvyšší státní zástupce a obálku mu podal.

Wisting poznal, že v ní je mimo jiné svazek klíčů.

„Rád bych, abyste sestavil malý tým kvalifikovaných lidí, kteří si vezmou tu záležitost na starost. Walter Krom uvědomil Georga Himleho, bývalého premiéra ve vládě, jejímž členem byl i Clausen. Jinak o té záležitosti nikdo neví – a tak to také zůstane.“

Wisting se rovněž zvedl. Pochopil, že se schůzka chýlí ke konci.

„Chata je od doby, kdy byl Clausen ministrem, vybavená alarmem. Vygenerovali jsme nový kód jak k chatě, tak ke Clausenovu domu. Je v té obálce,“ ukázal nejvyšší státní zástupce. „Navrhuji, abyste ze všeho nejdřív zajistil ty peníze.“

Když Wisting velkou budovu v centru Osla opouštěl, udeřilo ho do tváře nezvyklé horko, které venku panovalo navzdory tomu, že už se léto chýlilo ke konci. Zhluboka se nadechl, přešel třídu Karla Johana a vydal se přímo k parkovacímu domu, kde měl auto. Než nastartoval, vysypal obsah obálky na sedadlo spolujezdce.

Přečetl si nový kód pro odblokování alarmu: 1705. Kromě svazku klíčů obsahovala obálka černou koženou peněženku, zlaté náramkové hodinky, mobilní telefon a pár mincí, tedy to, co měl Bernhard Clausen u sebe v okamžiku hospitalizace.

Telefon byl staršího typu. Solidní, funkční a s velkou kapacitou baterie. Ještě se nestihl vybit. Displej ukazoval dva nepřijaté hovory, nesděloval však od koho.

Wisting mobil odložil a začal si prohlížet peněženku. Byla ošoupaná, poškrábaná a mírně prohnutá. Otevřel ji a uvnitř našel čtyři různé platební karty, řidičský průkaz, průkaz zdravotní pojišťovny, bonusové karty různých hotelových řetězců a členský průkaz Strany pracujících. V oddílu na bankovky bylo uložených sedm stovek, pár účtenek a vizitka jistého novináře z deníku *Aftenposten*. Za plastovým okénkem se skrývalo několik fotografií zesnulé manželky a syna.

Lisa Clausenová zemřela v době, kdy Bernhard Clausen zastával funkci ministra zdravotnictví. Muselo to být už nejméně patnáct let, Wisting si však dobře pamatoval mediální poprask, který její smrt vyvolala. Clausenova žena pracovala na ústředí celostátní odborové organizace a lékaři jí diagnostikovali vzácný typ rakoviny. Na něj existovala jen experimentální a drahá léčba neschválená norskými zdravotnickými orgány. Bernhard Clausen jako ministr zdravotnictví nepřímo

nesl hlavní zodpovědnost za to, že se jeho ženě nedostalo léčby, která by jí prodloužila život.

Manželka byla o několik let mladší. Jejich synovi muselo tehdy být asi pětadvacet. Zemřel o rok později při dopravní nehodě. Bernharda Clausena tedy v krátké době postihly dvě tragédie. Na nějaký čas se stáhl z politiky i z veřejného života, ale později se vrátil jako ministr zahraničních věcí.

Wisting vložil telefon, klíče a peněženku zpátky do obálky a podíval se na zlaté hodinky. I řemínek měly zlatý, nebo přinejmenším pozlacený. Na ciferníku se skvělo červené logo Strany pracujících.

Sledoval, jak vteřinová ručička obíhá dokola, a přitom se snažil utřídit si myšlenky. Pak hodinky také vrátil do obálky a nastartoval.

Jako prvního spolupracovníka si vybral Espena Mortensena. Jednalo se o zkušeného kriminalistického technika, který skvěle rozuměl svému oboru a zároveň byl všestranně nadaný a rozhodný. Navíc vynikal loajalitou a dalo se spolehnout na to, že o záležitosti nebude s nikým mluvit. Wisting ho dnes poránu potkal na chodbě policejní stanice – věděl, že se kolega právě vrátil z třítydenní dovolené.

Podle značení vyjel z města a napojil se na dálnici E18. Pak vytočil Mortensenovo číslo.

Podle toho, jak se kriminalistický technik ohlásil, bylo zřejmé, že má naspěch.

„Už ses po dovolené zorientoval?“ zeptal se ho Wisting.

„Ještě ne. Čekala tu na mě hromada práce.“

„Nech ji být. Potřebuju tě na jistou akci.“

„Na jakou?“

„Za hodinu a půl budu zpátky v Larviku,“ odpověděl mu Wisting a podíval se na hodiny na palubní desce. „Připrav si nádobíčko a počkej na mě na parkovišti u sportovní haly ve Stavern, odtamtud pojedeme spolu.“

„Co se stalo?“ divil se Mortensen.

„Vysvětlím ti to pak. Nikomu nic neříkej.“

„Ani Hammerovi?“

Nils Hammer Wistinga v jeho nepřítomnosti na oddělení zastupoval.

„S ním si promluvíím já.“

S těmito slovy Wisting hovor ukončil a vytočil číslo svého zástupce.

„Dostal jsem jistý pracovní úkol a budu po určitou dobu pryč,“ sdělil mu. „Oddělení zatím povedeš ty.“

„Jaký úkol?“ zajímal se Hammer.

„Přísně tajný.“

Hammer pochopil, že se nemá dál vyptávat.

„Jak dlouho budeš mimo?“

„To nevím. Pro začátek si vypůjčím Mortensena. Teď s ním asi týden nepočítej.“

Věděl, že tím svého zástupce staví do složité situace. Už tak měli na oddělení málo lidí.

„Dobrá,“ řekl Hammer. „Měl bych vědět ještě něco?“

Wisting Hammerovi důvěřoval. Věděl, že to, co by mu svěřil, by se dál nedostalo, neměl však důvod mu cokoli prozrazovat. Policie v tomto případě nečelila žádné konkrétní výhrůžce ani přímému nebezpečí, které by vyžadovalo okamžitý zásah.

„Sám moc nevím,“ přiznal.

„Dobrá. Kdybys něco potřeboval, jsem k dispozici.“

Jakmile Wisting zavěsil, začalo hrát autorádio. Vypnul ho. Teď bylo slyšet jen vrčení motoru a pravidelné hučení pneumatik. Wistingovi se v hlavě vynořilo několik nápadů, odkud by mohly pocházet peníze v Clausenově chatě.

Bernhard Clausen byl partajní veterán, za sebou měl dlouhou politickou kariéru a nespočet mocenských bojů. Vždycky projevoval náklonnost vůči USA. Za války v Iráku dbal na to, aby Norsko podpořilo plánovaný americký útok. Ve vládě došlo k roztržce a Clausen utrpěl porážku, protože nakonec padlo rozhodnutí, že Norsko se nezúčastní přímého útoku,

nýbrž až později do oblasti vyše vojenskou podporu, jejímž úkolem bude přispívat ke stabilizování situace. Jako předseda parlamentního výboru pro obranu se zasloužil o vypovězení smlouvy se Švédy a uzavření nové smlouvy s Američany na nákup bojových letounů pro norskou armádu. Hodnota této státní zakázky měla do budoucna dosáhnout víc než čtyřiceti miliard.

Wisting sevřel volant. Peníze bývaly často kořenem všeho, co zavánělo chamtivostí, korupcí a zneužitím moci. Bylo mu jasné, že tohle bude vyšetřování úplně jiného kalibru, než na jaký byl zvyklý, měl však velice dobrou startovní pozici. Disponoval totiž nalezenými penězi. A peníze vždycky zanechávají stopu. Jen je třeba ji sledovat zpátky ke zdroji.

Neoznačená bílá dodávka, v níž Mortensen převážel potřebné vybavení, parkovala před sportovní halou na stinném místě. Kriminalistický technik seděl za volantem a okusoval jablko.

Wisting zastavil, vystoupil a došel k otevřenému okénku. Na umělém trávníku opodál si pár kluků kopalo míč.

„Pojedeme na chatu Bernharda Clausena,“ sdělil Wisting kolegovi.

Mortensen zaklel a odhodil ohryzek na podlahu u spolujezdce.

„Nejde o to úmrtí, ale o něco jiného,“ dodal Wisting spěšně.

Vylíčil technikovi schůzku s nejvyšším státním zástupcem a popsal mu, co na chatě objevil tajemník Strany pracujících.

„Znám cestu,“ řekl nakonec. „Pojedu první.“

Vrátil se k autu a pohledem do zpětného zrcátka překontroloval, jestli ho Mortensen následuje, pak najel na silnici směrem k Helgeroa.

Osídlení postupně ubývalo a záhy vůz obklopovala vlnící se obilná pole. Po několika kilometrech Wisting odbočil k pobřeží a k chatové oblasti. Starý asfalt tu byl rozbitý. Občas z vozovky trčely kameny. Na jedné křižovatce se musel podívat do mobilu na mapu a pak vjel na užší štěrkovou cestu. Končila u okrové chaty s šedivou břidlicovou střechou a prosklenou verandou obrácenou k moři.

Na prostranství před chatou stálo auto. Starší toyota, nejspíš Clausenova. Bývalého ministra tu v pátek vyzvedl stejný starý kolega a do přístavní restaurace odjeli společně.

Wisting zaparkoval o kousek dál, aby Mortensen mohl s dodávkou zastavit těsně u vstupních dveří.

Z obálky vytáhl svazek klíčů a vydal se k chatě. Na vrcholku stožáru líně povlával prapor. Od vody se sem neslo vrčení lodního motoru.

Chata stála na chráněném místě, od sousedů sem nebylo pořádně vidět. Staré zkroucené borovice vrhaly stín. Od nich se necelých padesát metrů až k pobřežním skaliskům a k mělké zátoce táhla louka. Na přístavním mole ležely na bříše dvě děti a sledovaly vlasce ve vodě. Na nebi nad nimi visel nehybně shluk mraků.

Wisting došel ke vstupním dveřím, probral se jednotlivými klíči a ten správný našel hned na první pokus.

Číselník alarmu se rozblikal. Wisting vytukal kód a příslušná dioda se rozsvítila zeleně.

Na řadě háčků vedle číselníku visely dvě bundy. Na podlaze stály holínky a sandály.

Na vstup rovnou navazoval obývací pokoj propojený s kuchyní. Kolem hrnce na sporáku kroužilo několik much. Na kuchyňské lince ležel talíř se zbytky jídla. V koutě místnosti se nacházel velký otevřený krb. Jedny dveře vedly na prosklenou verandu a odtamtud se dalo po širokém schodišti sejít na trávník. Na stěně visel Clausenův velký portrét, politik na něm byl jen v nátělníku, před sebou měl sekeru zaseknutou do špalku a kostkovaným kapesníkem si z čela utíral pot. Jednalo se o ikonický snímek využívaný při mnoha příležitostech. Bernhard Clausen obvykle nosíval oblek, přesto si ho lidé pamatovali takhle. Jako dělníka symbolizujícího kořeny strany. Oslovoval jak manuálně pracující, tak vyšší společenské vrstvy. Díky tomu představoval pro stranu důležitý článek a bylo jasné, že příští předvolební boj už bez něj nebude takový.

Další snímky na stěně byly menší, avšak zachycovaly Bernharda Clausena společně se známými osobnostmi, s nimiž se setkal především v době, kdy zastával funkci ministra zahraničí. Byli tu Nelson Mandela, Vladimir Putin, Dick

Cheney, Gerhard Schröder, Jimmy Carter s cenou za mír a norští předsedové vlády. Na těchto fotografiích měl Clausen šedivou kštici poněkud bujnější než na těch z pozdějšího období, ale ocelově modrý pohled tentýž.

Z obytného prostoru se vycházelo na chodbu lemovanou po obou stranách dveřmi vedoucími do jednotlivých pokojů. Nejbližší místnost využíval Clausen očividně jako vlastní ložnici. Postel byla ustlaná. Na nočním stolku ležela knížka a na židli spočívalo složené oblečení. Na podlaze stála černá cestovní taška. Naproti přes chodbu se nacházela malá koupelna.

Úplně na konci chodby našli pokoj, který hledali. Vzduch v něm byl jiný než v ostatních částech chaty. Suchý, prašný, teplý a zatuchlý. Místnost byla obložená lakovanými borovicovými prkny a zařízení zde tvořila palanda, noční stolek a vestavěná skříň u stěny sousedící s vedlejší místností. Vedle sebe tu visely plakáty zachycující různé idoly devadesátých let a plakáty s politickými hesly. Nirvana, U2 a Metallica společně s *Držíme kurz, Každodenní jistoty a Blahobyť je základ*. Na podlaze ležel kobereček utkaný ze zbytků. Za palandou se nacházelo okno s tenkými květovanými závěsy. Okenní tabule však zvenčí zakrývaly okenice, a vysoko ve stěně proto byly vsazené dva anemostaty.

Celkem napočítali devět lepenkových krabic. Čtyři na spodní posteli, pět na horní. Na spodní posteli ležela také benzinová nádrž do lodi s hadicí, čerpadlem a spojkou pro závěsný motor.

Krabičky měly různé velikosti i provedení. Některé byly od banánů – člověk je mohl snadno získat v supermarketu, jestliže tam o ně poprosil.

Mortensen si připravil fotoaparát. Wisting se přimáčkl ke stěně a postupně se přesouval, aby nepřekážel v záběrech, které technik pořizoval z různých úhlů. Přitom omylem ramenem štlouchl do jednoho starého volebního plakátu. Ten

se v rohu uvolnil a sroloval se. Za plakátem se ve stěně objevil asi centimetrový kruhový otvor. Wisting k němu přiložil oko. Nic neřekl, všiml si však ještě dalšího otvoru.

„Co to tam máš?“ zajímal se kriminalistický technik. „Kukátko?“

„Nevím,“ odpověděl Wisting a sňal plakát úplně.

Skrývaly se za ním další dva otvory. Wisting vytáhl z kapsy košile propisku, zastrčil ji do otvoru a narazil na tenký papír.

Mortensen namířil na stěnu fotoaparát. Wisting došel přes chodbu do sousední místnosti. I tam visely na stěnách staré volební plakáty. *Sociální demokracie – protože se vzájemně potřebujeme. Zvýšení prosperity pro celou zemi. Důstojné stáří a zdraví jsou naše priority.*

Sňal plakát vyzývající k podpoře vstupu do Evropské unie. Za ním se nacházely čtyři otvory. Každým bylo vidět do různých částí sousední místnosti.

Mortensen kolegu obešel.

„Zvláštní,“ podotkl a opět zdvihl fotoaparát.

„Pojďme dodělat, co jsme začali,“ vyzval ho Wisting a vrátil se do pokoje, v němž byly uložené peníze.

Technik vytáhl dvoje latexové rukavice. Jedny si navlékl a pak nejbližší krabici zvedl a postavil ji na podlahu. Byla těžká, těžší než krabice kancelářského papíru. Kdysi v ní byl uložený počítač Siemens Nixdorf.

Chlopně krabice byly přelepené širokou hnědou izolepou. Wisting nevěděl, jestli ji prořízl tajemník strany, nebo Clausen sám.

Zvedl chlopně. Krabice obsahovala samé americké stodolarové bankovky. Některé byly svázané šedivou páskou do balíčků. Nebyly nijak srovnané, zdálo se, že je do krabice někdo naházel ve vši rychlosti.

Wisting jeden svazeček vytáhl. Odhadoval, že v něm může být sto bankovek. Deset tisíc dolarů. A v krabici bylo možná dvě stě takových svazečků. Celkem tedy dva miliony.

Vrátil peníze na místo, sňal z horní postele jinou krabici a také ji otevřel. V ní byly eurobankovky různých hodnot: dvacet, padesát a sto euro.

Mortensen o krok ucouvl, jako by potřeboval větší odstup, aby mohl objev vstřebat.

„Musely tu ležet celé roky,“ podotkl. „Akorát se na ně prášilo. Nezdá se, že by je Clausen k něčemu použil.“

Wisting s ním souhlasil. Nic nenasvědčovalo tomu, že by Bernhard Clausen mohl vlastnit tak velký majetek. Zdálo se, že žil poměrně skromně.

Mortensen popošel vpřed a rovněž jeden svazeček bankovek zvedl.

„Nemohla to být nějaká tajná finanční rezerva, kterou disponoval jakožto ministr zahraničí?“ nadhodil. „Peníze určené na případné vyplacení norských vojáků ze zajetí teroristických organizací, nebo tak něco?“

Wisting pokrčil rameny. Možné to bylo. Na podobné krizové případy existovaly finanční rezervy, ale sotva se uchovaly v lepenkových krabicích na chatě penzionovaného politika.

Došel ke skříni a také ji otevřel. Ležely v ní hromádky starých novin a časopisů. Na jedné polici byly vyrovnané spreje – všechno možné od přípravků na hubení hmyzu po lak na vlasy. Na dně stály dvě nádoby s propanbutanem. Wisting se sklonil a nahlédl pod postel. Tam objevil dva benzinové kanystry a ještě jednu krabici. Vytáhl ji a zvrátil přitom prach.

V krabici byly uložené staré komiksy. Několik svrchních zvedl a pod nimi našel pár pornografických časopisů s německými nápisy na obálce. Nechal je být, krabici zasunul na místo, vstal a oprašil si ruce.

„Pusťme se do toho,“ pokývl směrem k postelím. „Všechno zdokumentujeme a zapíšeme a pak si krabice odvezeme.“

„Kam je dáme?“ zeptal se Mortensen.

„Ke mně domů,“ odpověděl Wisting.

„K tobě domů? Hodláš si je tam uskladnit?“

„Jen dočasně. Dokud nezjistíme, oč tady vlastně jde.“

„V tom případě doufám, že máš dům pořádně zabezpečený proti zlodějům,“ podotkl technik.

Wisting vytáhl telefon a místnost opustil, aby nepřekážel, protože Mortensen už začal krabice balit do ochranné fólie a označovat.

Svlékl si latexové rukavice a vydal se kolem chaty. Z druhé strany bylo u skály vytvořené posezení s krbem, grilem, obdélníkovým stolem a teplomety. Wisting si stoupl k chatě zády a začal procházet seznam kontaktů v telefonu. Byl dlouhý. Měl v něm uložená čísla lidí, s nimiž nemluvil celé roky. Nakonec našel soukromé číslo, které hledal, a vytočil ho.

Olveho Henriksena znal velice dlouho. Setkali se u přijímacích zkoušek na policejní akademii, avšak Olve nevyhověl nárokům, protože měl vadu zraku. Dnes vlastnil bezpečnostní agenturu, jednu z největších v Norsku, která nabízela vše od fyzické ostrahy po převoz peněz, a vydělával nejspíš třikrát tolik co Wisting.

„Potřeboval bych zabezpečit dům proti zlodějům,“ oznámil mu.

Olve Henriksen odpověděl, že pověří technika, aby mu zavolal a domluvil si s ním návštěvu.

„Potřebuju alarm ještě dneska,“ nenechal ho ani domluvit Wisting.

„Chápu.“

Nastala odmlka. Wisting čekal. Po břidlicových dlaždicích vedla mravenčí cestička a drobní tvorové pak mizeli ve škvíře ve zdi.

„Můžu k tobě domů poslat někoho na čtvrtou,“ nabídl mu Olve nakonec.

Wisting mu poděkoval a nadiktoval mu adresu.

„Ještě jedna věc,“ vzpomněl si.

„Ano?“

Wisting se zarazil, obával se totiž, že by si Olve mohl dát dvě a dvě dohromady, ale pak si řekl, že i kdyby, jistě se zachová diskrétně.

„Máš počítačku peněz?“ vyslovil nakonec dotaz.

„Máme ji na počítačí centrále.“

„Je mobilní?“

„Máme tři. Dvě jsou přenosné. A jednu máme jenom do rezervy.“

„Nemohl bych si ji půjčit?“

„Můžeš sem peníze přivést.“

„To radši ne. Přijel bych si pro ni.“

„Dobře.“

Domluvili si čas a místo a Wisting se pak vrátil do chaty.

Mortensen seděl v obývacím pokoji v křesle a listoval ná-
vštěvní knihou. Stále měl na sobě rukavice.

„Minulý týden tu byl Hans Christian Mukland,“ pronesl a ukázal Wistingovi podpis na jedné z posledních stran.
„Když jsem chodil na policejní akademii, dělal ministra spravedlnosti.“

Wisting si od něj knihu vzal.

„Na polici jsou čtyři další,“ ukázal Mortensen. „Podepsal se tu každý, kdo sem od padesátých let zavítal na návštěvu.“

Wisting knihou také zalistoval. Známí politici vždy uvádě-
li datum návštěvy a k němu připojili krátký vzkaz. Na někte-
rých stránkách byly nalepené fotografie ze schůzek, které se
tady konaly – buď pořázené venku před chatou, nebo u jídel-
ního stolu.

„Odvezeme si je taky,“ rozhodl.

Zaslechli vrčení auta a podívali se na sebe. Wisting došel
ke dveřím, odhrnul závěs na okénku a vyhlédl ven. Na pro-
stranství u chaty se právě otáčelo velké černé SUV.

„Přijel někdo?“ zeptal se Mortensen.

Wisting zavrtěl hlavou. Auto odjelo. Na tu dálku nedokázal bez brýlí přečíst poznávací značku.

„Jede pryč,“ odpověděl a chvíli se za vozidlem díval. „Nejspíš sem někdo zabloudil. Chata stojí na konci cesty.“

„Nebo to byl nějaký zvědavce, kterému se doneslo, že Clausen umřel,“ nadhodil Mortensen. „Tak že bychom vynesli ty krabice?“

Wisting pokývl a opět si navlékl rukavice.

Mortensen všechny krabice předem obalil igelitovou fólií. Každý pak jednu z nich popadl a vydali se s nimi přes obývací pokoj k autu.

„Budu potřebovat jeho otisky,“ řekl Mortensen, když nakládal první krabici. „Abych mohl určit, jestli na ty peníze sahal někdo další.“

„Leží v Ullevålské nemocnici. Vyřídíme to zítra.“

„Budeme potřebovat i biologické vzorky pro stanovení profilu DNA.“

Wisting přikývl.

„Vezmeme to při jednom.“ Zůstal venku a hlídal auta, Mortensen zatím vynosil ostatní krabice.

Mírný vítr od moře rozechvěl plané maliní. Po cestičce dole u vody kráčel muž s rybářským prutem a za ruku vedl chlapce v červené záchranné vestě. Potkali ženu se psem, která si zvíře přitáhla, když se míjeli. O kus dál se žena musela vyhnout muži v tmavých dlouhých kalhotách, ve světlé košili s krátkým rukávem a se slunečními brýlemi.

Mortensen přinesl poslední krabici.

„Musíme se sem pak vrátit a ohledat to tady důkladněji,“ pohodil hlavou směrem k chatě. „Má tam velký psací stůl a v zásuvkách spoustu ručně psaných poznámek. Mohlo by tam být něco zajímavého, něco, co by nás navedlo na stopu.“

Wisting přikývl a zadíval se do chaty.

„Počkej,“ řekl kolegovi.

Vrátil se dovnitř, došel k hrnci na sporáku a odehnal pár much. Uvnitř byla jakási masová směs. Našel igelitový pytel a vyškral ji do něj. Hrnec postavil do dřezu a napustil do něj vodu. Pak otevřel ledničku, potraviny také naházel do pytle a vylil zbytek mléka z krabice. Odpadky vynesl ven, a než za sebou zamkl, aktivoval alarm.

Wisting se rozhodl, že krabice uskladní u sebe doma v suterénním pokoji, který beztak vůbec nepoužíval a který měl zděné stěny a jen dvě úzká okénka vysoko u stropu. Proto teď zacouval co možná nejbliž ke dveřím svého domu v ulici Hermana Wildenveye a Mortensen udělal totéž.

Krabice z auta postupně vykládal a pokaždé přitom zalétl pohledem k domu stojícímu dole v zatáčce, v němž bydlela jeho dcera. Kdyby se tu náhodou objevila a začala se vyptávat, nedokázal by jí pořádně odpovědět.

Technik, který měl instalovat zabezpečovací zařízení, přijel načas. Wisting zvolil jednoduchý alarm. Namontování varianty kombinované s požárním hlásičem by bylo komplikovanější a časově náročnější. Vysvětlil technikovi, že by si přál zajistit dveře a okna suterénního pokoje magnetickými kontakty a dovnitř že by chtěl namontovat kameru s detektorem pohybu. Ovládací panel požadoval umístit na stěnu hned za dveřmi. Nikde nechtěl mít nalepené štítky s nápisem, že dům je strážěn alarmem. Dále žádal, aby při spuštění alarmu přišla zpráva přímo na jeho a také Mortensenův mobil a v domě se měla aktivovat siréna.

Mortensen se zdržel do doby, než byl alarm namontovaný. Wisting se mezitím vypravil pro počítačku bankovek.

Kamarád mu poskytl rychlou instruktáž, jak se používá. Bylo potřeba nastavit měnu, ale přístroj byl vybavený senzory, které dokázaly rozpoznat hodnotu vkládaných bankovek. Navíc uměl s pomocí infračervených paprsků a UV záření automaticky odhalit falzifikáty. Dokázal spočítat tisíc dvě stě bankovek za minutu. Výsledek se tiskl na samostatné tiskárně, kterou bylo potřeba k počítačce připojit.

Cestou domů se Wisting zastavil také v obchodě s kancelářskými potřebami, kde podle Mortensenových pokynů koupil deset velkých lepenkových krabic a lepicí pásku. Po návratu byl už alarm namontovaný. Wisting se zadíval na dva detektory situované v protilehlých rozích místnosti.

„Musel jsem zvolit kód,“ řekl Mortensen a na ukázkou vytukal na ovládacím panelu čtyři číslice. „1808. To je dnešní datum. Osmnáctého srpna.“

Alarm se rozpípal a rozblíkala se červená kontrolka. Mortensen kód vytukal znovu. Pípání ustalo a rozsvítila se zelená kontrolka.

Stůl, který v místnosti stál, přistrčili ke zdi. Wisting na roh desky postavil počítačku a Mortensen zatím složil nové krabice a vysvětlil mu, jak budou postupovat.

„Peníze přepočítáme a přendáme je do prázdných krabic, abychom přesně věděli, kolik jich je a jakých. Otisky prstů na krabicích můžu zajistit tady, otisky na penězích vlastně taky, když na to přijde, ale přesto vybereme pár vzorků a ty pošleme do laboratoří Kriposu.“

Než se stihli pustit do práce, ozval se zvonek.

Wisting došel do předsíně a pohledem do okénka vedle domovních dveří zjistil, že přišla Line s Amálkou.

„Ty máš zamčeno?“ podivila se dcera.

Wisting předstíral, že se věnuje vnučce, která se mu vrhla kolem krku. Obvykle totiž nezamykal. Kdykoli Line s Amálkou dorazily na návštěvu, mohly rovnou vejít.

„Něco s Mortensenem děláme,“ odpověděl neurčitě a vyhodil vnučku do vzduchu. Vykvíkla a rozesmála se.

„Udělalys jsme ledový čaj,“ zvedla Line džbán. „A trochu jsme ti přinesly.“

Když si ho od ní Wisting bral, kostky ledu zacinkaly.

„To je od vás milé,“ řekl, ale zůstal stát ve dveřích.

Nastala odmlka.

„Amálka je malá nenechavka,“ pokývla Line směrem k dceři.

Wisting džbán odložil a zadíval se vnučce do očí.

„Co to od maminky slyším?“ zeptal se vážným tónem.

Amálka obvykle pusu nezavřela a neustále říkala nová slova. Teď mlčela a odvracela pohled.

„Byly jsme nakoupit a Amálka seděla ve vozíku,“ začala vysvětlovat Line. „A když jsme z krámu vyjely, měla v ruce krabičku bonbonů.“

„Co jste udělaly?“

„Šly jsme zpátky a bonbony jsme vrátily. Měli je vystavené u pokladny.“

„To jsou trumberové,“ prohlásil Wisting a zamnul si nos o vnuččinu bradu, čímž Amálku opět rozesmál.

„To neříkej,“ napomenula ho Line a natáhla se po dcerce. „Pak nepochopí, že se to nesmí.“

Wisting opět zvázněl a zadíval se vnučce do očí.

„Děda bude smutný, když budeš tohle dělat,“ řekl jí a předal ji dceři. „Ale dvouleté dítě ještě úplně nechápe, že za věci se platí,“ dodal.

„Amálka dobře ví, co se smí a co ne,“ nesouhlasila Line.

Wisting se usmál. Line byla dobrá matka.

„Čičí,“ pronesla Amálka.

„Čičí?“ podivil se Wisting.

„Máme na zahradě kočku,“ vysvětlila mu dcera.

„Ach tak.“

„Jestli máš teď práci, zajdeme třeba kvečer.“

„Fajn!“

Wisting je ze dveří sledoval, dokud nedošly na ulici, pak opět zavřel a zamkl.

Stejně jako Mortensen si oblékl latexové rukavice. Odstránil igelitovou fólii a otevřel první krabici. Peníze do ní zřejmě někdo naházal ve vši rychlosti. Mortensen odložil několik

svrchních bankovek stranou s tím, že později prověří, jestli na nich nejsou otisky prstů.

„Vypadají téměř nepoužitě,“ podotkl Wisting a vložil do počítačky první svazeček dolarů. Bankovky se zašustěním projely přístrojem.

Mortensen se na ně podíval.

„Jsou z roku 2001 a 2003,“ řekl a vložil je do prázdné krabice. „Bankovky bývají většinou v oběhu tak deset let, pak se jakožto opotřebované skartují.“

Wisting si nasadil brýle na čtení a prohlédl si další svazeček. I ten obsahoval víceméně nepoužité bankovky.

„Všechny jsou z roku 2003,“ oznámil.

„Máme tak vodičko, jak daleko v čase máme hledat odpověď,“ opáčil Mortensen.

Wisting zalistoval dalším svazečkem.

„2001 a 2003. Zdá se, že sériová čísla nejdou popořadě. Ty bankovky nejsou z jedné sady. Nebo přinejmenším nejsou seřazené podle čísel.“

Do počítačky vložil další svazeček. Mortensen si na telefonu hledal informace o amerických stodolarovkách.

„Mají trochu jiný systém než my. Rok 2003 označuje rok návrhu bankovek, takže série 2003 se tiskla až do změny návrhu v roce 2006,“ zjistil.

„Tudíž i když se na bankovkách píše 2003, můžou být z roku 2006?“ zeptal se Wisting.

„To úplně ne. V květnu 2005 nastoupila na americké ministerstvo financí nová ministryně. Bankovky se začaly vydávat s jejím podpisem, takže od té doby do toho nového návrhu se tiskla takzvaná série 2003A.“

„Máme nějaké kousky z téhle série?“ zajímalo Wistinga.

Mortensen palcem projel bankovky, které držel v ruce, jako by to byly karty.

„Zatím ne.“

Manuální kontrola počítání zdržovala, a proto zabralo víc času, než si Wisting představoval. Na dno první krabice se dostali až téměř po tři čtvrtě hodině. Výpis z tiskárny jim sdělil, že krabice obsahovala dva miliony čtyřicet osm tisíc dolarů ve sto- a padesátidolarových bankovkách.

„Kurz je něco přes osm,“ podotkl Mortensen a údaj vyhledal na telefonu. „Úplně přesně 8,17,“ dodal a přepočtl danou hodnotu na norské koruny: „Takže 16,7 milionu.“

Wisting první krabici zalepil.

„Zatím žádné bankovky ze série A,“ shrnul. „Jsme tedy v době před květnem 2005.“

Mortensen přikývl.

„Pojďme se teď podívat na nějakou krabici s eury,“ navrhl a sňal ochrannou fólii i z další krabice.

Nebyla dosud otevřená a Wisting musel dojít pro nůž, aby mohl pásku proříznout.

„Tady jsou britské libry. Padesátilibrové bankovky.“

„Je na nich uvedený rok?“ zeptal se Mortensen a po jednom svazečku sáhl, aby se sám přesvědčil.

„1994,“ přečetl Wisting.

Zanořil ruku do krabice poněkud hlouběji, protože chtěl vytáhnout jiný svazeček, a zjistil, že mezi dvěma sloupečky bankovek cosi trčí. Černý kabel.

Palcem a ukazovákem ho vylovil.

Jednalo se o kus kabelu, z něhož v místě odtržení čouhal červený a modrý drát. Na opačném konci byl kabel opatřený kovovým konektorem.

„Miniaturní jack,“ prohlásil Mortensen. „Pro přenos zvuku.“

Vytáhl sáček na důkazy. Wisting si součástku ještě chvíli prohlížel a pak ji do sáčku uložil.

„Hodně používaný,“ navázal Mortensen a sáček označil. „Mají ho téměř všechny typy sluchátek, náhlavních i pecek, vysílačky...“

Wisting přikývl. Na jakékoli závěry nebo interpretace bylo ještě brzy, přesto měl dál utkvělý pocit, že se jednalo o bleskovou tajnou operaci, při níž se cosi zvrtno.

Vytáhl další svazeček bankovek a podíval se na něj.

„Taky nesou letopočet 1994. Všechny, pokud vidím.“

Změnil na počítače měnu a vložil do přístroje první svazeček. Mortensen si zatím na webových stránkách Bank of England zjišťoval informace o britských librách.

„Zdá se, že datum odpovídá roku návrhu. Nová padesátilibrovka je z roku 2011. Všechny bankovky vytištěné mezi roky 1994 a 2011 nesou letopočet 1994.“

Po dalších pětáctyřiceti minutách dospěli k částce 186 000 liber.

„To je něco přes 1,9 milionu norských korun,“ spočítal Mortensen.

Kvůli prachu vznášejícímu se ve vzduchu vyschlo Wistingovi v krku. Džbán od Line nechal předtím stát na polici hned za dveřmi. Kostky ledu už roztály. Došel do kuchyně pro dvě skleničky a nalil jim.

„Měli bychom taky něco zakousnout,“ nadhodil. „Objednám pizzu.“

Během čekání na jídlo se pustili do další krabice. Obsahovala eurobankovky různé hodnoty.

„Kdy vlastně došlo k zavedení eura?“ zeptal se Wisting a opět na počítače přenastavil měnu.

Mortensen informaci našel v mobilu.

„Bankovky byly uvedené do oběhu v lednu 2002.“

„Tím se nám časový rámec trochu zužuje,“ zamyslel se Wisting. „Prozatím jsme našli peníze z období mezi lednem 2002 a květnem 2005.“

„Nic nám to ale neříká o tom, kde k nim Clausen přišel,“ připomněl mu Mortensen. „Nevíme nic jiného, než že je mohl vlastnit nejdříve od roku 2003, kdy byly vytištěné ty dolary.“

Mlčky pracovali dál. Po půlhodině zastavilo venku před domem auto.

„Jídlo je tady,“ oznámil Wisting.

V téže chvíli vydala počítačka neznámý zvuk a uprostřed počítání se zastavila.

„Co je?“ podivil se Mortensen.

Wisting se podíval.

„Papír,“ řekl a vytáhl ho z přístroje. „Musel být vložený mezi bankovkami.“

Útržek byl velikosti krabičky zápalek a měl dvě rovné a dvě zubaté strany, jako by ho někdo odtrhl z rohu většího archu. Na jedné straně bylo modrou propiskou cosi napsáno.

Ozval se zvonek. Wisting podal papírek technikovi, svlékl si latexové rukavice a šel poslíčkovi s pizzou otevřít.

„Vypadá to jako telefonní číslo,“ sdělil mu Mortensen, jakmile se Wisting vrátil.

„Norské?“

„Ano, osmiciferné bez předčíslí,“ odpověděl Mortensen a číslo vyhledal. „Je registrované na jakousi Gine Jonasenovou z Osla.“

„Co kdybychom se najedli venku?“ navrhl Wisting.

Kolega uložil papírek do igelitového sáčku a zapečetil ho. Pak aktivovali alarm, místnost zamkli a došli na terasu na opačné straně domu.

Pizzu ujíдали přímo z krabice a k tomu popíjeli colu z plechovky. Tu a tam k nim zalétl vzdálený ruch městečka. Wisting se zadíval na plachetnici mířící do průlivu u Stavernského mysu.

„Máš nějakou hypotézu, o co tu může jít?“ zeptal se Mortensena.

„Tajný finanční zdroj v mezinárodní měně,“ odpověděl technik. „Takové ty peníze, s jejichž pomocí úřady řeší problémy a které končí v rukou somálských pirátů, Tálibánu nebo Islámského státu.“

Wistinga už předtím napadlo totéž.

„Clausen byl v Himleho vládě ministrem zahraničí. Tajemník Strany pracujících Himlemu o těch penězích řekl. Himle by snad věděl, kdyby měl Clausen bokem tak velkou finanční rezervu. A v takovém případě by s tím nešli za nejvyšším státním zástupcem a hleděli by, aby ty peníze zmizely.“

Mortensen sáhl pro další kousek pizzy.

„Politice nerozumím. A penězům vlastně taky ne.“

„Nejsem si jistý, jestli se odpověď skrývá v politické sféře,“ opáčil Wisting. „Pokud máme najít odpověď, musíme si promluvit s těmi, kteří Clausena znali.“

„To půjde těžko, když má celé vyšetřování zůstat v tajnosti,“ namítl Mortensen. „Navíc by to na nás dva bylo moc práce.“

„Můžu oslovit potřebné lidi.“

„Máš na mysli někoho konkrétního?“

Wisting přikývl, ale víc neřekl.

Kdesi v zahradě začal vrzat cvrček. Dojedli mlčky.

Wisting se zvedl.

„Tak se zase pustíme do práce?“

Mortensen přikývl a sešel za ním po schodech do suterénu.

Wisting dál počítal peníze, zatímco technik se věnoval snímání otisků prstů. Krabice rozložil naplocho a každou stranu postupně postříkal chemickou látkou a nechal ji několik minut zasychat. Pak s pomocí speciálního hadříku a napařovací žehličky jednotlivé otisky vyvolal.

Každý vyfotografoval a zapsal a následně si připravil vyhledávání v registru.

„Jsou tu staré i nové otisky,“ sdělil Wistingovi. „Nejnovější budou patrně patřit tajemníkovi strany, který krabice našel. Nejslabší budou zřejmě Clausenovy. Přínejmenším vypadají, že jsou mnoho let staré.“

Dál pracovali v tichosti. Až těsně před desátou se začali blížít ke konci. Wisting už došel téměř na dno poslední krabice, když si všiml, že mezi bankovkami cosi vyčuhuje.

„Klíč,“ řekl a zvedl ho.

Vypadal jako klíč od domovních dveří. Na několika místech byl zrezivělý.

Mortensen mu ho vzal z ruky.

„Není to systémový klíč ani na něm není uvedená tovární značka.“

„Že by kopie?“

Mortensen přikývl.

„Nemáme šanci zjistit jeho původ.“

Vytáhl další sáček na důkazní materiál, klíč do něj vložil a sáček zapečetil, pak ho přidal na stůl k sáčkům s papírkem a kabelem s konektorem.

Wisting spočítal zbytek peněz. Práce jim zabrala téměř šest hodin. Pak sečetl čísla na výpisech z počítačky a výsledky si přepsal na čistou stránku poznámkového bloku.

5 364 400 dolarů

2 840 800 liber

3 120 200 eur

Přepočteno na norské koruny převyšovala celková částka osmdesát milionů.

Ve džbánu od Line zbývala ještě trocha ledového čaje. Wisting do něj hodil pár nových kostek ledu a donesl si ho na verandu. Denní světlo bylo dávno pryč. Přitáhl si křeslo pod venkovní lampu a usadil se do něj s poznámkovým blokem a s iPadem, který dostal k Vánocům.

Prostřednictvím několika článků na internetu rychle získal přehled o Clausenově politické kariéře: Bernhard Clausen vyrůstal těsně po válce v dělnické rodině v Opegårdu v kraji Akershus. Hned po vyučení začal pracovat pro jednu stavební firmu, která v Grodudden budovala bytové domy. Angažoval se v odborech a díky tomu získal zaměstnání v celostátní odborové organizaci. Aktivně se účastnil hnutí za podporu vstupu Norska do Evropského společenství. V roce 1975 byl v Opegårdu zvolen do zastupitelstva a v roce 1981 se dostal do poslanecké sněmovny – předtím ovšem dvakrát po čtyři roky působil jako zastupující poslanec.

Po několikaletém působení v parlamentním zdravotním a sociálním výboru se stal členem zahraničního a ústavně-právního výboru a později výboru pro obranu. Při výměně vlády v roce 2001 byl jmenován ministrem zdravotnictví. Rok nato mu zemřela žena. V roce 2003 mu při dopravní nehodě zahynul syn. Kvůli tomu i kvůli určitým rošádám vládu opustil, ale vrátil se v předvolební kampani v roce 2005 a téhož podzimu se stal v nové vládě ministrem zahraničních věcí. Během působení na ministerstvu zahraničí vykonával po určitou dobu také funkci předsedy výboru ministrů Rady Evropy. Po parlamentních volbách v roce 2009 byl zvolen předsedou parlamentu a v této funkci setrval až do oficiálního odchodu do důchodu. Nejnovější články sdělovaly, že je stále politicky aktivní a že je připravený se letos na podzim zapojit do dalšího předvolebního boje.